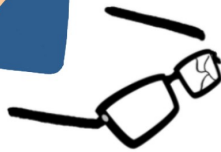
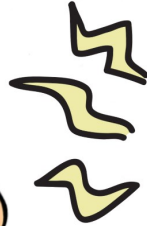
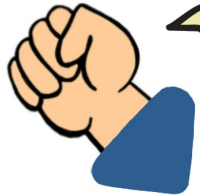

NASILJU!

STOP NASILJU !!!

Vsakršno nasilje je nedopustno.

Spodnje gradivo je vsebina s spletne strani <https://www.policija.si/svetujemo-ozavescamo/policija-za-otroke-najstnike/>.

DOBRO JE VEDETI

Oblike medvrstniškega nasilja

Kje in kako se dogaja nasilje nad vrstniki?

Kakšni so znaki nasilja nad vrstniki?

Kdo so nasilneži in zakaj? Kdo so žrtve?

Kaj lahko storijo starši?

Kam po pomoč?

Preberi v nadaljevanju,
saj je **zares** dobro vedeti.

Kaj lahko storiš, če si žrtev nasilja med vrstniki?

- Ignoriraj nasilneža.
- Reci odločen NE in pojdi stran.
- Povej prijatelju.
- Povej v šoli.
- Povej doma staršem.
- Povej in zaupaj policistu.

Vsako nasilje lahko **prijaviš policiji** na 113.

Nasilje nad vrstniki

Tu boste našli številne koristne informacije in nasvete, tako za otroke in mladostnike, žrtve medvrstniškega nasilja, kot tudi za njihove starše, učitelje in sošolce. Gre za **resno težavo**, ki je lahko in mora biti odpravljena.

Ko govorimo o nasilju nad vrstniki, gre za različne oblike namernih agresivnih ravnanj, ki jih vrstnik ali skupina vrstnikov izvaja nad posameznim otrokom oziroma mladostnikom. Oblike medvrstniškega nasilja so različne, tako kot so različni načini njegovega izvajanja.

Otrok ali mladostnik, ki je žrtev nasilja, je **ujet v mrežo nasilnega ravnanja vrstnika** oziroma vrstnikov. Velikokrat je ustrašovan in ga je strah povedati, kaj se mu dogaja.

Pri otroku ali mladostniku, ki je žrtev nasilja, se lahko pokažejo **posledice nasilja**, kot so: depresivnost, slabo samovrednotenje in samospoštovanje, slaba samopodoba, sramežljivost, zadržanost, pasivnost, izolacija, slabši šolski uspeh in drugi dosežki, odpor do šole, pogosto obolevanje, poskusi samomora ...

Prav zato je **pomembno, da (pre)poznamo znake nasilja nad otroki** in vemo, kaj storiti oziroma kako ukrepati, da bi ustavili nasilneža/-e in pomagali otroku ali mladostniku, ki je žrtev medvrstniškega nasilja.

Oblike nasilja nad vrstniki

Nasilje nad vrstniki je lahko psihično, fizično ali kombinacija obojega. **Ni omejeno na določen kraj**, ampak se lahko pojavi povsod.

Medvrstniško nasilje je lahko:

- **pretepanje**, porivanje, brcanje, spotikanje, zbadanje, pljuvanje, praskanje, uničevanje stvari, omejevanje gibanja in podobno,
- **spolno nasilje**, otipavanje,
- **zmerjanje** z različnimi imeni, vzdevki, glasno norčevanje, razširjanje novic in draženje,
- **zafrkavanje**, nespodobno nagovarjanje, izrekanje groženj, žaljenje in podobno,
- **namerna izključitev iz skupine, zavračanje, obrekovanje**, ustraševanje, manipuliranje s prijateljstvi, poniževanje, nespodobne kretnje in podobno,
- **izsiljevanje**,
  - [Skupaj proti izsiljevanju in drugim oblikam nasilja](#)
- **kraja** denarja, oblačil ali drugih stvari,
- **spletno nasilje in nadlegovanje**, ki je v zadnjem času v porastu (npr. pošiljanje žaljivih sporočil, razširjanje laži, groženj po spletu s pomočjo raznih spletnih strani in družbenih omrežij, žaljive ali lažne objave na spletnih platformah, kjer je največ žrtvinih znancev, prirejanje žrtvinih fotografij in prirejanje ali izdelava fotografij in videoposnetkov, kjer je žrtev prikazana na žaljiv način, izdelava lažnih spletnih strani in profilov in podobno)

Kakšni so znaki nasilja nad vrstniki?

Otroci in mladostniki lahko začnejo zavračati obisk pouka, bojijo se iti v šolo in domov.

Prosijo, da jih v šolo peljejo, spremljajo starši, pogosto tožijo, da so bolni in ne morejo v šolo, začnejo manjkati pri pouku, poslabšajo se jim lahko učni uspeh in dosežki pri delu v šoli, domov prihajajo z uničenimi, poškodovanimi oblačili, knjigami in šolskimi potrebščinami ter lačni (ker jim nasilnež vzame malico ali denar zanjo), postanejo zadržani, prosijo za denar ali ga začnejo krasti (da ga dajo nasilnežu).

Poleg tega lahko začnejo jecljati, primanjkuje jim zaupanja vase, postanejo raztreseni in prestrašeni, imajo motnje prehranjevanja in spanja, poskušajo storiti samomor, zmanjkuje jim stvari, nenehno *izgubljajo* žepnino, nočejo se pogovarjati o tem, kaj je narobe, postanejo agresivni do vrstnikov, sorojencev, sebe ...

Vse to so **znaki, zaradi katerih lahko odrasli posumimo, da otrok morda doživlja medvrstniško nasilje**. Če katerega od teh znakov opazite pri svojem otroku, ni vedno nujno, da je otrok tudi v resnici žrtev nasilja. Včasih se kateri od teh znakov pojavijo tudi zaradi kakšnega drugega vzroka oziroma v kakšni drugi situaciji.

V nadaljevanju so podrobneje naštetih **znaki, ki jih domače in tuje organizacije prepoznava pri žrtvah medvrstniškega nasilja** oziroma same žrtve poročajo o njih:

- modrice, odrgnine, ureznine in druge poškodbe, ki jih otrok ne zna pojasniti ali za katere imate občutek, da noče povedati, kako jih je v resnici dobil (pogosteje se mu dogajajo nepojasnjene ali sumljive nesreče),
- nepojasnjena izguba igrač, knjig in elektronskih naprav, ali pa so te poškodovane (pogosteje kot sicer kaj *izgublja*),
- otrok ali mladostnik noče v šolo, izogiba se hobijem,
- noče v šolo z avtobusom, spremeni svojo običajno pot, zato zamuja ali pa prihaja v šolo zelo zgodaj,
- nenadoma postane bolj odvisen od vas, noče biti sam, noče iti sam nekam, izgublja prejšnjo samostojnost,
- postaja bolj zaprt vase, lahko tudi pove, da se počuti osamljeno,
- opazne so spremembe v njegovi osebnosti, karakterju, načinu vedenja ..., lahko je do novih stvari ali ljudi bolj nezaupljiv, zelo pogosta je negotovost,
- postane bolj žalosten, nerazpoložen, anksiozen ali jezen, brez očitnejših razlogov in to razpoloženje traja dlje časa,
- pogosti so glavoboli, bolečine v trebuhu, bruhanje pred odhodom v šolo, na vsak način poskuša ostati doma zaradi slabega počutja,
- ima težave s spanjem, nočne more, joka preden zaspi, lahko se pojavi močenje postelje,
- spremenijo se prehranjevalne navade (izguba apetita ali pa pride iz šole vsakič znova zelo lačen, ker mu vzamejo malico ali denar zanjo),
- tudi sam lahko postane nasilen do mlajših bratov in sester,
- lahko počaka do doma, da gre na stranišče (nikoli ne gre v šoli),
- naenkrat ima manj prijateljev, ne družijo se več z običajno skupino, lahko je nesprejet pri vrstnikih (ni več vabljen na rojstne dneve),
- poslabšajo se mu ocene in šolski uspeh, manjka pri pouku,
- pogosti so občutki sramu in samoobtoževanja za veliko stvari, občutek, da ni dovolj dober,
- govori o občutkih nemoči, njegova samopodoba je poslabšana,
- pojavlja se lahko tudi samopoškodovanje, poskus samomora ali beg,
- pogosteje prosi starše za denar (lahko ga tudi ukrade in da nasilnežem, da ga pustijo pri miru),
- zlorablja začne alkohol,
- začne jecljati, pojavijo se tiki in različne druge motnje.

Kdo so nasilneži? Kdo so žrtve?

Razlogi za njihovo nasilno vedenje in ravnanje so različni.

Kadar so nasilneži otroci in mladostniki

Nekateri viri navajajo, da so tendence nasilnega ravnanja lahko prisotne že pri majhnem otroku. Nekateri otroci lahko s svojim ravnanjem nadaljujejo v obdobju mladostništva in kasneje tudi kot odrasli.

Zakaj je otrok ali mladostnik nasilen do vrstnikov?

Lahko:

- je to način reševanja problemov, ki se ga je naučil in ga prevzel kot vzorec ravnanja,
- je sam žrtev nasilja v svoji družini,
- je sam žrtev nasilja drugega vrstnika ali skupine vrstnikov,
- se poskuša na ta način postaviti in si pridobiti pomembno mesto v skupini ...

Pomembno je, da se starši takoj odzovejo, ko so obveščeni, da njihov otrok kaže znake agresivnega vedenja, in poiščejo pomoč pri strokovnjakih!

Razlogi, ki pogosto privedejo do nasilja nad vrstniki

Policija pri obravnavi različnih primerov ugotavlja, da so najpogostejši razlogi, ki privedejo do nasilja, nesprejemanje drugačnosti (na primer zaradi narodnostne/etnične, verske ali druge pripadnosti, osebnostnih značilnosti oziroma okoliščin, družinskih značilnosti ...), zavist zaradi osebnostnih okoliščin (npr. boljšega stila oblačenja) in nesprejemanje različnih stališč. Ob tem pa se kot dodaten vzrok pojavlja potreba po dokazovanju posameznikov v skupini.

V veliki večini primerov sta motiva za medvrstniško nasilje koristoljubje in/ali osebna uveljavitev

Ko je motiv **koristoljubje**, storilec žrtev izsiljuje za denar oziroma neke dobrine. Ko pa je motiv **osebna uveljavitev**, pa gre v večini primerov za dejanja, ko se posamezniki postavljajo nad druge z namenom, da se dokažejo okolici oz. svoji skupini. Pri tem navadno izbirajo žrtve, ki prihajajo iz ranljivejših družbenih skupin.

Kdo pa so žrtve medvrstniškega nasilja?

Žrtve so ponavadi otroci in mladostniki, ki so na določen način drugačni, bodisi zaradi svojega videza, postave, šolskega uspeha/neuspeha, svojega imena, narodnosti ... Bolj ranljivi za nasilje so otroci in mladostniki, ki se ne znajo in ne zmorejo postaviti zase ...

Kje in kako se dogaja nasilje nad vrstniki?

Medvrstniško nasilje ni omejeno na določen kraj, **ampak se lahko pojavi povsod.**

Nekatera nasilna ravnanja so **direktna in hitreje, lažje vidna, prepoznavna** (npr. pretepanje, brcanje in verbalno zmerjanje), druga pa so **prikrita** (na primer obrekovanje, namerno izločanje iz skupine, manipuliranje s prijateljstvi).

Lahko gre za enkratno nasilno ravnanje, običajno pa se nasilje **dogaja dalj časa.**

Otroka oziroma mladostnika lahko ustrahuje in trpinči **en nasilnež**, lahko pa tudi **skupina nasilnih vrstnikov.**

Pojavnih oblik nasilja nad vrstniki je veliko.

Kje se dogaja nasilje nad vrstniki?

Dogaja se v osnovnih in srednjih šolah, zavodih, mladinskih domovih, tudi že v vrtcih in drugih ustanovah in prostorih, namenjenih otrokom in mladostnikom. Dogaja se tudi v okolici šole ali zavoda, na avtobusnih in železniških postajah, na poti v šolo ali iz nje, na šolskih avtobusih ... Dogaja se tudi v domačem okolju, v krogu družine, ko je nasilnež na primer sorojenec. V primerih, ki jih je do zdaj obravnavala policija, se je nasilje dogajalo predvsem v okolici osnovnih in srednjih šol ter v infrastrukturi javnega prometa, in sicer v času prihoda v šolo ali odhoda iz nje.

Eden od pomembnih krajev izvajanja nasilja je **svetovni splet oziroma različna družbena omrežja**, pri čemer storilci nasilna dejanja praviloma izvajajo od doma. Prav **spletno nasilje** kot ena od možnih oblik medvrstniškega nasilja je v zadnjem času v porastu. Svetovni splet kot območje brez nadzora je namreč posebna kategorija, kjer se storilci lahko skrijejo za anonimnostjo, za psevdonimi, ali pa si nadenejo lažno identiteto. Najpogosteje prihaja do zlorab fotografij, pisanj, posnetkov, izvajanja odkritih in prikritih groženj, zlorab identitete, ustvarjanja lažnih osebnih profilov in podobno.

Kaj lahko storiš, če si žrtev medvrstniškega nasilja?

Si žrtev nasilja med vrstniki? Vedeti moraš, da to, kar se ti dogaja, ni tvoja krivda! Tisti, ki je nasilen, ravna narobe.

Pravico imaš, da se počutiš varno. Zato ti svetujemo:

- **Ne čakaj in ne pristajaj na nasilje!** Takoj spregovori o svojih težavah. Z odlašanjem in trpljenjem ne bo bolje. Ne dopusti, da se nasilje stopnjuje.
- **Z ustrahovanjem in nasiljem se nihče ne more spopasti sam, zato v šoli povej učitelju ali učiteljici, strokovnim delavcem, ravnatelju, sosedom ali komu drugemu, ki mu zaupaš!** O tem **govori tudi s svojimi prijatelji** - morda ima kdo od njih podobno težavo. Tako lahko pomagaš tudi drugim, ki jih ustrahujejo ali izsiljujejo.
- **Povej staršem ali skrbnikom** in skupaj stopite do učitelja!
- **Povej in zaupaj policistu!**

Pristojne institucije se lahko odzovemo le, če žrtve o dogajanju, ki je zanje ponižujoče ipd., spregovorijo.

Policisti bodo ob prijavi preverili, kaj se je pravzaprav zgodilo in kdo so nasilneži. Nekateri dogodki imajo namreč tudi znake kaznivega dejanja ali prekrška.

Pomembno je, da policist izve vse in da se ga žrtev ne boji.

Policisti bodo ob prijavi preverili, kaj se je pravzaprav zgodilo in kdo so nasilneži. Nekateri dogodki imajo namreč tudi znake kaznivega dejanja ali prekrška.

Pomembno je, da policist izve vse in da se ga žrtev ne boji.

Veliko žrtev noče spregovoriti o nasilju.

Izogni se fizičnemu obračunu.

Vedno se poskušaj izogniti fizičnemu obračunu, še posebej, če je tisti, ki ti grozi, oborožen. Glasno pokliči na pomoč, včasih je že to dovolj, da nasilnež zbeži. Izogibaj se krajem, kjer bi se lahko srečal s tistimi, ki te ustrahujejo.

Bojijo se, da bi jih označili za strahopetce, ali da bi nasilnež izvedel, da so ga *zatožili*. Strah pred pogovorom o nasilju je popolnoma naraven, vendar pa lahko nasilje ustaviš le, če o njem spregovoriš!

Svetujemo ti tudi, da se zadržuješ v bližini oseb, ki jim zaupaš in te lahko zaščitijo.

Ko greš v šolo in domov, na obisk k prijateljem, na trening ali pa le v trgovino, ne hodi sam, če se počutiš ogroženega. Starše ali prijatelje prosi, naj te spremljajo.

Kaj pa lahko storim, če je žrtev nasilja moj prijatelj, sošolec, nekdo, ki ga poznam, ali pa sem bil priča medvrstniškemu nasilju?

Kaj pa lahko storim, če je žrtev nasilja moj prijatelj, sošolec, nekdo, ki ga poznam, ali pa sem bil priča medvrstniškemu nasilju?

Pomagaj žrtvi izsiljevanja. Mladostnik, ki ga izsiljujejo, ustrahujejo, zaničujejo itd., je prestrašen in osamljen, zato **mu pomagaj**. Bodi njegov prijatelj, vključi ga v svojo družbo, prisluhni mu, vprašaj ga o njegovi izkušnji in spodbudi, da o nasilju pove staršem in policiji.

Tudi v tem primeru velja:

- Ne čakaj, takoj spregovori in s tem pomagaj žrtvi!
- V šoli povej učiteljem, strokovnim delavcem!
- Povej staršem ali skrbniku in skupaj seznanite učitelje!
- Povej in zaupaj policistu!

Povezane vsebine

Nasilje nad vrstniki

Skupaj proti izsiljevanju in drugim oblikam nasilja

Ne postanite tarča spletnega izsiljevanja z golimi posnetki ali fotografijami!

Starši in otroci, zavarujte se pred zlorabami na internetu

Policija za otroke

VEŠ, DA KOGA IZSILJUJEJO?

Opozori na to starše ali učitelje.

Če veš, da nekoga izsiljujejo, mu grozijo ali ga kakor koli drugače ustrahujejo, o tem takoj opozori odraslo osebo, ki ji zaupaš. To so lahko starši, učitelji, trenerji, pa tudi naključni mimoidoči, če si priča izsiljevanju. Žrtev izsiljevanja pogosto o svoji izkušnji ne upa povedati nikomur. Zato spregovori in mu pomagaj iz začaranega kroga nasilja.

Kaj lahko storijo starši?

Nasilje nad otroki sicer najpogosteje povzročajo odrasli, toda različne oblike nasilja, ustrahovanja in izsiljevanja otroci doživljajo tudi od starejših vrstnikov, sošolcev ...

Prav ob teh dejanjih je otrok pogosto žrtev, ki jo težko prepoznamo. Pri ustrahovanju, izsiljevanju in nasilju lahko otrok doživi fizični napad, poškodbo, psihični pritisk, grožnjo, krajo ali poškodovanje osebne lastnine, šikaniranje, draženje, poniževanje, zmerjanje itd.

Ustrahovanje in nasilje sta resni težavi, ki ju ne smemo zanemarjati. Obe sta lahko in tudi morata biti ustavljeni!

Ob tem želimo poudariti, da med tovrstno nasilje ne uvrščamo morebitnih neogrožujočih preprirov ali preteпов, ki so pogosti pri otrocih, saj so del naravnega pojava med razvojem otrok. Pomembno pa je pravočasno zaznavanje preseganja teh meja.

Otrok, ki je postal žrtev nasilja, je doživel neprijetno izkušnjo, ki ima lahko tudi posledice zanj in za njegovo vedenje in to tako doma kot tudi zunaj doma in v šoli. **Z nekaterimi napotki vam lahko nudimo oporo za pogovor z njim.**

Želimo, da vaš otrok nikoli ne bi postal žrtev nasilja. Če se mu to kljub temu zgodi, je **dobro poznati nekatere značilne posledice tovrstnih dejanj, ki so opozorilo, da otrok potrebuje vašo pomoč.**

Na to, da je vaš otrok morebiti ustrašovan, lahko pomislite, kadar se boji poti v šolo ali domov, nerad hodi v šolo, prosi, da ga spremljate v šolo, spreminja pot v šolo, šolski uspeh se mu slabša, domov prihaja s poškodovanimi osebnimi predmeti in obleko, zmanjkuje mu denarja, prihaja lačen (ker so mu vzeli denar za kosilo ali malico), z nerazložljivimi praskami in poškodbami, prosi za več denarja ali ga na skrivaj jemlje (da bi plačal ustrahovalcem), neprestano *izgublja* žepnino, zavrača pogovor o tem, kaj je narobe, daje nemogoča opravičila za pravkar navedene *nove oblike obnašanja in dogovarjanja*, doma je raztresen, odsoten, *brez razloga* joče, je neješč, morda začne močiti posteljo ali ima nočne more. Več o tem: [Kakšni so znaki nasilja nad vrstniki?](#)

Ko ugotovite, da je vaš otrok ustrašovan, bodite z njim in ga podpirajte.

Obljubite mu, da ga boste zaščitili in naredili vse, da boste ustavili to dogajanje. Starši lahko pomagata otroku. Poskušajte se pogovoriti z njim.

Poiščite pomoč pri strokovnih službah in v šoli. Upoštevajte, da je otrok navadno zelo prestrašen, saj se boji posledic prijave ustrahovalca. Naj ve, da je naj pomembnejše to, da vedno zaščiti samega sebe. Tudi svojo lastnino naj brani pred izsiljevalcem, tudi tistim iz vrste starejših vrstnikov, vendar le toliko, da ne bo poškodovan. Pomoč pred nasilneži naj poišče pri prijateljih, v šoli in seveda pri vas. Vedeti mora, da mu boste verjeli in pomagali.

Z otroki se pogovorite o policiji in kriminalistični službi. **Povejte jim, da jim tudi policisti lahko pomagamo.** Tako bodo lažje poiskali našo pomoč. Nasilje bomo preprečevali in omejevali, če bomo delovali skupno ter nasilneže neprestano in vsi ustavljali. Ko spoznajo, da ni poti, lahko pričakujemo njihovo umikanje. Verjeti žrtvam nasilja in jim ponuditi pomoč pa mora postati pravilo.

Prisluhnite svojemu mladostniku.

Spodbujajte ga k pogovoru in ne zmanjšujte pomena njegovih težav, saj se lahko za njegovimi besedami skriva veliko več, kot si upa povedati.

Pogovorite se tudi z učiteljem, s starši sošolcev in z otrokovimi prijatelji. Morda zgodba vašega otroka ni edini primer izsiljevanja v vašem okolju. Ne pozabite, starši praviloma o ustrašovanju vedo manj od svojih otrok.

Iz zbiranke [Skupaj proti izsiljevanju in drugim oblikam nasilja](#)

SPLET

FOTOGRAFIJA DELJENA, NE VRNE SE NOBENA

SPLETNI
PRIJATELJI NISO
PRAVI PRIJATELJI.

PREMISLI, PREDEN
OBJAVIŠ.

TVOJA GESLA SO
SAMO TVOJA.

BODI SRČEN IN
PRIJAZEN.

NIKOMUR NE
POŠILJAJ SVOJIH
INTIMNIH
FOTOGRAFIJ.

NE ŠIRI
SOVRAŽNIH
VSEBIN.

KO SE NA SPLETU ZNAJDEŠ V TEŽAVAH ...

POVEJ ODRASLI OSEBI.

NE BRIŠI FOTOGRAFIJ IN POGOVOROV.

BLOKIRAJ OSEBO, OB KATERI TI JE NEPRIJETNO.

POIŠČI POMOČ.

Nasveti policistov za večjo varnost na spletu

- **Ne razširjajte svojih osebnih podatkov in na razkrivajte lokacije.**

Verjamemo, da ste navdušeni nad 14-dnevnim potovanjem po Islandiji, na katerega ste se podali s svojimi starši, ali nad vikend oddihom ob morju, vendar pa lahko take informacije, ki jih javno delite na družbenih omrežjih, pripomorejo k temu, da vas med sproščujočim dopustovanjem obiščejo nepridipravi, ob prihodu domov pa vas pričaka izropano stanovanje.

- **Bodite pozorni na to, kaj objavljate na spletu.**

V trenutku, ko fotografijo objavite na družbenih omrežjih ali pošljete prek raznih aplikacij, nad njo izgubite nadzor. Fotografije, na katerih ležerno poležavate na plaži v samih kopalkah, ne spadajo na splet.

- **Zaščitite svoje geslo.**

Geslo, ki ga imate za dostop do raznih spletnih aplikacij, je samo vaše. Nikomur ga ne zaupajte. Naj bo dovolj dolgo in zapleteno, če pa sumite, da vam je nekdo vdrl v vaš profil, geslo nemudoma zamenjajte.

- **Nasilje, ki se dogaja na spletu, je prav tako nasilje!**

V šoli ste otroci velikokrat žrtve medvrstniškega nasilja, ki se lahko nasilje prenese na splet - v razne klepetalnice, aplikacije, forume. Nasilje, ki se dogaja na spletu, je prav tako nasilje, čeprav v fizični obliki ni vidno, povzroča pa prav take, če ne še hujše posledice.

- **Nikoli se ne srečajte v živo z osebo, ki ste jo spoznali preko spleta. Zaupajte svojim občutkom.**

V klepetalnicah ali družbenih omrežjih lahko naletite na ljudi, s katerimi se pogovarjate o vsem mogočem. Občutek imate, da ste našli osebo, ki vas razume, spoštuje in ima z vami dobre namene. Kmalu si izmenjata nekaj fotografij in se dogovorita tudi za srečanje v živo.

Svetujemo vam, da se z osebo, ki ste jo spoznali na spletu, nikoli ne srečate. Če se kljub temu želite srečati, o tem obvestite svoje starše ali vsaj prijatelje. Srečanje naj poteka na javnem kraju, če pa boste imeli občutek, da oseba ni to, za kar se je izdajala v vajinih pogovorih, in da pogovor ne pelje v tisto smer, kot ste si želeli in pričakovali, se nemudoma umaknite in poskrbite za varnost.

- **O težavah, na katere ste naleteli na spletu, se pogovorite s starši ali drugo odraslo osebo. Pokličete lahko tudi policijo.**

In če se vseeno zgodi, da se znajdete v težavah zaradi svojih objav ali stikov na spletu? Svetujemo vam, da **se po pomoč obrnete na starše ali drugo odraslo osebo**. Za nasvet se lahko obrnete tudi na policijo ali organizacijo [Spletno oko](#) .

Shranite vse dokaze komunikacije s storilcem in jih nikar ne brišite, pa čeprav se počutite osramočene in bi vam bilo lažje, če tega nihče ne bi videl. Dokazi so lahko razne fotografije, ki vam jih je pošiljal storilec, videoposnetki, komentarji ali elektronska pošta.

Naredite posnetek zaslona (print-screen) pogovora ali posnetek z mobilom ali fotoaparatom.

Shranite čim več podatkov o domnevnem storilcu v času komunikacije (profili na družbenih omrežjih, imena in vzdevki, ki jih uporablja, drugi računi na družbenih omrežjih, ki jih še uporablja, razni podatki, ki vam jih je posredno povedal).

Od ponudnika storitev lahko zahtevate odstranitev posnetka ali komunikacije s spleta. Za pomoč se v tem primeru **lahko obrnete na policijo** ali [Safe.si](#) – [središče za pomoč](#) .

Ko vas oseba, s katero se pogovarjate po družbenih omrežjih, **začne izsiljevalti, nikoli ne odgovarjajte in takoj prekinite pogovor.**

Situacijo, v kateri ste se znašli, čimprej [prijavite policiji](#).

Ne postanite tarča spletnega izsiljevanja z golimi posnetki ali fotografijami!

Slovenski policisti smo doslej prejeli že več prijav izsiljevanja prek spleta in družbenih omrežij, kot so Facebook, Twitter in Instagram. Med oškodovanci so bile **najpogosteje mladoletne osebe** (tako fantje kot dekleta), **nekaj žrtev pa je bilo tudi odraslih**. Storiteli so izkoristili njihovo nevednost, naivnost, preveliko zaupljivost in osamljenost. Poleg finančne škode pa izsiljevanje z intimnimi posnetki uporabnikom povzroči tudi hudo psihično stisko.

Dobro zaščitite svojo zasebnost!

Pred morebitno objavo ali pošiljanjem fotografij **dobro premislite**.

Raje **ne objavljajte** in nikomur ne pošiljajte svojih intimnih fotografij ali posnetkov!

Ko so enkrat objavljeni na svetovnem spletu, jih je namreč skoraj nemogoče izbrisati.

Spolno nadlegovanje in izsiljevanje prek spleta sta **kaznivi!**

Video (SI-CERT): Kako je Luka na internetu spoznal privlačno neznanko in se za njo ... slekel

Video (Policija): Kako se sprva nedolžen klepet z najstnico po spletu sprevrže v izsiljevanje

Video (Europol): Reci ne!

Vse skupaj se začne navidez nedolžno ...

Vsem primerom je skupno, da se neznanec ali neznanka, navadno pod izmišljenim imenom in z lažnim profilom, izdaja za žrtvinega sovrstnika. Po potrditvi prijateljstva na družbenem omrežju neznanec mladoletnemu ali odraslemu uporabniku pošlje nekaj zasebnih sporočil in predlaga, naj vsa njuna nadaljnja komunikacija poteka prek drugih spletnih omrežij za hitro komuniciranje, predvsem prek storitev z videokomunikacijo, kot je Skype.

Ful dobr' zgledaš ...

Po nekaj stikih, ko se med njima vzpostavi (lažno) zaupanje, neznanec izkoristi informacije, ki jih je o sebi dala žrtev, in jo pripravi do tega, da mu pošlje svojo golo fotografijo ali da se sleče, v skrajnih primerih celo samozadovoljuje pred kamero.

Plačaj, sicer bom vse skupaj objavil!

Neznanec to početje posname, nato pa se začne izsiljevanje. Od žrtve zahteva še več podobnih spolnih aktivnosti ali nove, še intimnejše fotografije ali pa zahteva denar (od 300 do 1.500 evrov). Če žrtev noče plačati, ji neznanec grozi, da bo njene gole ali polgole posnetke objavil na spletu: na forumih in portalih, ki jih obiskujejo žrtvini prijatelji. Grozi tudi, da jih bo poslal njenim znancem ali staršem ter sodelavcem in delodajalcu, če je zaposlena.

Policija in nacionalni center SI-CERT svetujeta

- Uporabniki spleta, družbenih omrežij, klepetalnic in forumov se morajo zavedati pravil, s katerimi bodo obvarovali svojo zasebnost.
- Priporočljivo se je seznaniti z **nastavitvami zasebnosti**, ki jih nudijo upravljavci družbenih omrežij, in jih tudi nastaviti tako, da bo njihova zasebnost varovana, objave pa vidne samo njihovim prijateljem, in ne celotni javnosti. Mnogi ponudniki večkrat spreminjajo nastavitve, ki omogočajo zasebnost, zato je te nastavitve priporočljivo sproti preverjati.
- Uporabniki naj se seznanijo z možnostmi **prijave nadlegovanj** upravljavcu družbenih omrežij ali mikroblogerskih platform ter z možnostjo in načinom blokiranja neželenih stikov. Na portalu **Varni na internetu** so navodila, kako lahko prijavijo tak profil na družbenem omrežju: [Odženite Facebook prevaranta!](#)
- Večji ko je nabor t. i. prijateljev, stikov, ki jih uporabnik ima, večji je razlog za varovanje zasebnosti. Že zlasti v primerih, ko so med njimi osebe, ki jih uporabnik osebno ne pozna. Zato naj bodo uporabniki **pozorni pri dodajanju novih prijateljev** na družbenem omrežju in **naj ne zaupajo neznancu samo na podlagi fotografije**. Za lepo naslovno fotografijo se namreč lahko skriva kdor koli.
- Uporabniki naj o sebi ali drugih **ne dajejo nobenih osebnih podatkov niti naj ne objavljajo svojih ali drugih fotografij**. Že tako lahko prehitro zaokrožijo tudi med tistimi, ki jim niso namenjene, poleg tega obstaja velika nevarnost izsiljevanja z njimi, še zlasti, če so intimne.
- **Ne privolite v slačenje** med pogovorom z neznanci prek Skypa ali drugih omrežij.
- Spletna **kamera** naj bo v času, ko se ne uporablja, izključena.
- Komunikacijo, ki se začne na prej opisan ali podoben način, je priporočljivo **prekiniti, vse stike pa blokirati** (tudi takrat, ko že pride do groženj). Samo tako lahko prekinete začarani krog izsiljevanja. Izsiljevalcem ne smete dati vedeti, da ste v stiski, ker bodo to samo izkoristili v svoj prid. **Nikakor jim ne nakazujte denarja!** Ne nasedajte obljubam, da bodo po plačilu sporne posnetke izbrisali. Nasprotno, od vas bodo zahtevali čedalje večje zneske z raznimi izgovori.

- V primeru, da bodo **sporne vsebine javno objavili na internetu**, se obrnite na SI-CERT (na naslov cert@cert.si) za **pomoč pri odstranjevanju teh vsebin**.
- **Če je vaš bližnji žrtev** opisanega dejanja, ga ne obsojajte, temveč mu prisluhnite in pomagajte. Včasih namreč tovrstna dejanja nimajo samo materialnih posledic, ampak lahko zaradi izpostavljenosti žrtve vodijo do drugih, tudi tragičnih dejanj.
- **Če ste žrtev izsiljevanja, tega ne zadržujte v sebi, ampak takoj poiščite pomoč** staršev, skrbnikov, sorodnikov, prijateljev in pedagogov.
- **Predlagamo, da prijavo podate policiji** (na najbližji [policijski postaji](#)), za **pomoč pri odstranjevanju javno objavljenih intimnih posnetkov** pa se obrnite na cert@cert.si.
- **Staršem in skrbnikom svetujemo odgovorno ravnanje** z napravami, ki njihovim otrokom omogočajo obiskovanje svetovnega spleta. **Otroke naj podučijo o varni rabi interneta**. Skupaj naj raziskujejo, se učijo in pridobivajo izkušnje.
- Ravnajte odgovorno in varno pri uporabi svetovnega spleta!

Starši in otroci, zavarujte se pred zlorabami na spletu

Svetovni splet otrokom ponuja številne zabavne, uporabne in koristne vsebine, po drugi strani pa jih izpostavlja novim nevarnostim. Uporabljajo ga namreč tudi ljudje, ki imajo slabe namene oziroma ki lahko prek spleta otroka tudi zlorabijo.

Otroci, vedite, da lahko postanete neposredne ali posredne žrtve spolne zlorabe, ne da bi se tega zavedali.

Povsem verjetno je, da ljudje, s katerimi se pogovarjate prek spleta, v resnici sploh niso to, za kar se predstavljajo. **Zato svetujemo, da ste pri uporabi spleta izjemno previdni in svojih podatkov ne razkrivate.**

Nekdo, ki na primer pravi, da je desetletna deklica, je lahko v resnici starejši moški. Spolni napadalci, ki uporabljajo splet, so lahko katere koli starosti, moški ali ženske, in nikakor ne drži stereotip, da so storilci spolnih deliktov zanemarjeni in hudobni stari moški.

Otroci, kako se lahko zavarujete pred možnimi zlorabami? Nasveti policistov

- Pri vstopu v klepetalnico vedno **uporabi vzdevek**, ki ni tvoje ime.
- **Ne razkrivaj svojih podatkov** (imena, domačega ali elektronskega naslova, telefona ali mobitela, v katero šolo hodiš, kje delajo tvoji starši in kako jim je ime).
- Nikomur **ne pošiljaj svojih fotografij**, niti z mobitelom ne.
- **Ne dogovarjaj se za srečanje** z nekom, ki si ga spoznal prek spleta.
- **Ne odpiraj elektronskih sporočil, ki jih prejmeš od ljudi, ki jih ne poznaš**. Vsebujejo lahko neprijetne fotografije ali viruse, ki poškodujejo tvoj računalnik.
- **Ne klikaj na povezave**, ki ti jih pošilja znanec s spleta. Vsebujejo lahko fotografije in zapise, ob katerih ti bo neprijetno.
- **Če te je kdo na spletu spravil v neugoden položaj ali te muči in nadleguje, povej staršem ali skrbnikom**. Nisi ti kriv, kje dobivaš takšna sporočila.
- Nekatere spletne strani imajo možnost **blokiranja osebe**, da se ta ne more več pogovarjati s teboj. Lahko jo prijaviš moderatorju spletne strani.
- Pri klepetalnicah **ne uporabljal funkcije zasebno**.
- **Ne odgovarjaj na opolzka in nesramna sporočila**.

Preventivni nasveti za starše

- Pridobite si **informacije** o svetovnem spletu, njegovih možnostih, ponudbi in uporabi.
- **Z otrokom preživljajte čas tudi na svetovnem spletu.** Naj vas kaj nauči o svojih najljubših spletnih straneh.
- **Pogovarjajte se z otrokom** in mu razložite o seksualni viktimizaciji in potencialni nevarnosti na spletu.
- **Imejte nadzor**, kdaj in koliko časa otrok preživi na spletu. Računalnik naj bo v sobi, v katero vstopajo vsi člani družine.
- Računalnik, ki ga otrok uporablja, naj bo zaščiten s **filtrom, ki blokira neprimerne vsebine** (družinski filtri, filtri vsebin ...).
- Pozanimajte se, **kakšen je nadzor nad spletom v šoli** vašega otroka ali pri prijatelju, pri katerem se vaš otrok veliko zadržuje.
- Z otrokom se **dogovorite**, da:
  - brez vašega dovoljenja in vedenja nikomur ne pove svojega imena, priimka, naslova, telefonske številke, v katero šolo hodi, kje delate vi in podobno;
  - nikomur ne sme pošiljati svojih fotografij, ne da bi prej o tem povedal vam;
  - naj se nikoli ne dogovori za srečanje z nekom, ki ga je spoznal preko spleta, ne da bi vam o tem povedal oziroma dobil vaše dovoljenje;
  - če na spletu najde strani, zaradi katerih se počuti neprijetno ali ga je strah, naj vam to takoj pove;
  - naj ne odgovarja na sporočila, zaradi katerih se počuti slabo ali neprijetno (povejte mu, da ni on kriv, da je dobil takšno sporočilo; o tem naj vam pove takoj).-
- **Povejte mu, da ljudje, s katerimi se pogovarja prek spleta, morda niso to, za kar se predstavljajo.**
- Če vam otrok pove, da je naletel na **neprimerne vsebine** oziroma jih zasledite sami, o tem **obvestite svojega ponudnika spletnih storitev in policijo** ali posredujte prijavo na [Spletno oko](#).

Nekateri posamezniki iščejo svoje tarče prek spleta in jih potrpežljivo zavajajo s pozornostjo in prijaznostjo, pa tudi z obljubami in darili. Ti ljudje so pripravljeni porabiti veliko časa, denarja in energije, da bi dosegli svoj cilj. Otroka poslušajo, razumejo in mu pomagajo reševati težave. **Pridobijo si njegovo zaupanje in ga potem počasi zvabijo v pogovore s spolno vsebino.** Nekateri se zadovoljujejo z pogovori o spolnosti, drugi pa to počnejo, da bi pridobili fotografije ali posnetke, ki jih označujemo z izrazom pornografsko gradivo. To gradivo zbirajo ali z njimi trgujejo, lahko pa so to le pripravljalna dejanja za srečanje z otrokom v živo.

Prikazovanje, izdelava, posest in posredovanje pornografskega gradiva je **kaznivo dejanje po 176. členu Kazenskega zakonika**.